

บทสวดพระอภิธรรม พร้อมคำแปล

พระอภิธรรม ๗ คัมภีร์

๑ พระสังคณี

กุสละลา อัมมา, พระธรรมทั้งหลายที่เป็นกุศล, ให้ผลเป็นความสุข
อะกุสละลา อัมมา, ธรรมทั้งหลายที่เป็นอกุศล, ให้ผลเป็นความทุกข์.
อภัยยากดา อัมมา, ธรรมทั้งหลายที่เป็นอภัยยากฤต, เป็นจิตกลางๆ อยู่.

กะตะมะ อัมมา กุสละลา, ธรรมเหล่าใดเป็นกุศล ให้ผลมี **ยัสสะมิง สะมะเย**, ในสมัยใด.
กามาวะจระรัง กุสละลัง จิตตัง อุปปันนัง โหติโสมนัสสะ สะหะคะตัง, กามาวจรกุศลจิตที่ร่วมด้วยโสมนัส, คือความยินดี.

ญาณะสัมปะยุตตัง, ประกอบด้วยญาณ คือ ปัญญาเกิดขึ้นปรารถารมณ์ใดๆ.
รูปารัมมะนัง วา, อารมณ์ทางรูปกัติ,
สัททารัมมะนัง วา, อารมณ์ทางเสียงกัติ,
คันธารัมมะนัง วา, อารมณ์ทางกลิ่นกัติ,
ระสาารัมมะนัง วา, อารมณ์ทางรสกัติ,
โผฏฐัพพารัมมะนัง วา, อารมณ์สัมผัสกายกัติ,
อัมมารัมมะนัง วา, อารมณ์นึกคิดทางใจกัติ.
ยัง ยัง วา **ปะนะนาพะกะ ตัสสะมิง สะมะเย** **ผัสโส โหติ**, **อะภิกะโป โหติ**, ในสมัยนั้น ผัสสะและความไม่พึงชานย่อมมี.

เย วา **ปะนะะ** **ตัสสะมิง สะมะเย**, อีกอย่างหนึ่งในสมัยนั้น ธรรมเหล่าใด.
อัญญะปิ **อิตถิ** **ปะฏิจะสะมุปปันนา** **อะรูปิโน** **อัมมา**, แม้เมื่อมีอยู่เป็นธรรมที่ไม่มีรูป อาศัยกันและกันเกิดขึ้น.
อิมะ **อัมมา กุสละลา**, ธรรมเหล่านี้เป็นกุศล, ให้ผลเป็นความสุข.

๒ พระวิภังค์

ปัญจักขันธา, ขันธ์ห้าคือ
รูปักขันโธ, รูปขันธ์ (รูปกาย, รูปความคิด)
เวทนากักขันโธ, เวทนาขันธ์ (ความเสวยอารมณ์ทางกายและใจ)
สังญญาักขันโธ, สังญญาขันธ์ (ความจำได้หมายรู้)
สังขารักขันโธ, สังขารขันธ์ (ความนึกคิดปรุงแต่ง)
วิญญานักขันโธ, วิญญานขันธ์ (ความรู้แจ้งในอารมณ์)
ตัตตะกะ **กะตะโม** **รูปักขันโธ**, บรรดาขันธ์ทั้งหมด รูปขันธ์เป็นอย่างไร.

ยังกิญจิ **รูปัง**, รูปอย่างใดอย่างหนึ่ง.
อะติตานาคะตะปัจจุปปันนัง, ที่เป็นอย่างติด อนาคต และปัจจุบัน.

อวัณัตตัง วา **พะทิตธา** วา, ภายในก็ตามภายนอกก็ตาม.
โอฟาริกัง วา **สุขุมัง** วา, หยาบก็ตาม ละเอียดก็ตาม.
ทีนัง วา **ปะณัตตัง** วา, เลวก็ตาม ประณีตก็ตาม.
ยัง **ทุเร** วา **สันติกะ** วา, อยู่ไกลก็ตาม อยู่ใกล้ก็ตาม.
ตะเทกัขณัง **อะภิสัญญูหิต์วา** **อะภิสังขิปปิต์วา**, ย่นกล่าว่าร่วมกัน.

อะยัง **จุจจะติ** **รูปักขันโธ**, เรียกว่ารูปขันธ์

๓ พระธาตุกถา

สังกะโห **อะสังกะโห**, การสงเคราะห์ การไม่สงเคราะห์ คือ,
สังกะติเตนะ **อะสังกะทิตัง**, สิ่งที่ไม่สงเคราะห์เข้ากับสิ่งที่สงเคราะห์แล้ว.
อะสังกะติเตนะ **สังกะทิตัง**, สิ่งที่สงเคราะห์เข้ากับสิ่งที่สงเคราะห์ไม่ได้.
สังกะติเตนะ **สังกะทิตัง**, สิ่งที่สงเคราะห์เข้ากับสิ่งที่สงเคราะห์ได้.
อะสังกะติเตนะ **อะสังกะทิตัง**, สิ่งที่ไม่สงเคราะห์เข้ากับสิ่งที่สงเคราะห์ไม่ได้.

ลัมปะโยโค **วิบปะโยโค**, การอยู่ด้วยกัน การพลัดพรากกัน คือ.

ลัมปะยุตเตนะ **วิบปะยุตตัง**, การพลัดพรากจากสิ่งที่อยู่ด้วยกัน.

วิบปะยุตเตนะ **ลัมปะยุตตัง**, การอยู่ร่วมกับสิ่งที่พลัดพรากไป.

อะสังกะทิตัง, จัดเป็นสิ่งที่สงเคราะห์ไม่ได้.

๔ พระบุคคลบัญญัติ

อะปะัญญุตติโย, บัญญัติหกประการ. อันบันทึกผู้รู้ทั้งบัญญัติขึ้น คือ,
ขันธะปะัญญุตติ, การบัญญัติธรรมที่เป็นหมวดหมู่กันเรียกว่าขันธ์ มี ๕ .

อายะตะนะปะัญญุตติ, การบัญญัติธรรมอันเป็นบ่อเกิด (แห่งทุกข์และไม่ทุกข์). เรียกว่าอายตนะ มี ๑๒.

ธาตุปะัญญุตติ, การบัญญัติธรรมที่ทรงตัวอยู่เรียกว่าธาตุ มี ๑๔.

สังจะปะัญญุตติ, การบัญญัติธรรมที่เป็นของจริงเรียกว่าสังจะ มี ๔. คือ อริยสังจ ๔.

อินทริยะปะัญญุตติ, การบัญญัติธรรมที่เป็นใหญ่เรียกว่าอินทริย์ มี ๒๒.

ปุคคะละปะัญญุตติ, การบัญญัติจำพวกบุคคลของบุคคลทั้งหลาย.

กิตตาอะคตา **ปุคคะลานัง** **ปุคคะละปะัญญุตติ**, บุคคลบัญญัติ ของบุคคลมีเท่าไร.

สะมะยะวิมุตโต **อะสะมะยะวิมุตโต**, ผู้พ้นในกาลบางคราว. ผู้พ้นอย่างเด็ดขาด.

กุปปะอัมโม **อะกุปปะอัมโม**, ผู้มีธรรมที่กำเริบได้. ผู้มีธรรมที่กำเริบไม่ได้.

ปะริทานะอัมโม **อะปะริทานะอัมโม**, ผู้มีธรรมที่เสื่อมได้. ผู้มีธรรมที่เสื่อมไม่ได้.

เจตะนาภัพโพ **อะบุรัทธะนาภัพโพ**, ผู้มีธรรมที่ควรแก่เจตนา. ผู้มีธรรมที่ควรแก่การรักษา.

ปุณฺฑชะโน **โคตรังกุ**, ผู้เป็นปุณฺฑชน. ผู้คร่อมโคตร.

กะยะปะระโค **อะกะยะปะระโค**, ผู้เว้นชั่วเพราะกลัว. ผู้เว้นชั่วไม่ใช่เพราะกลัว.

ภัพพาคะมะโน **อะภัพพาคะมะโน**, ผู้ควรแก่มรรคผลนิพพาน. ผู้ไม่ควรแก่มรรคผลนิพพาน.

นิยะโค **อะนิยะโค**, ผู้เที่ยง. ผู้ไม่เที่ยง.

ปะฏิปะนโนโก **พะละฎฐิโค**, ผู้ปฏิบัติอริยมรรค. ผู้ตั้งอยู่ในอริยผล.

อะระหา **อะระหัตตะยะ** **ปะฏิปะนโน**, ผู้เป็นพระอรหันต์. ผู้ปฏิบัติเพื่อเป็นพระอรหันต์

๕ พระกถาวิตุ

ปุคคะโล **อุปะลัพพะติ** **สังจิกัตตะปะระมัตเตนาติ**, ค้นหาบุคคลไม่ได้โดยปรมัตถ์. คือความหมาย อันแท้จริงหรือ,
อามันตา, ถูกแล้ว.
โย **สังจิกัตโต** **ปะระมัตโต**, **ตะโต** **โส** **ปุคคะโล** **อุปะลัพพะติ**, **สังจิกัตตะปะระมัตเตนาติ**, ปรมัตถ์ คือความหมายอันแท้จริงอันใดมีอยู่. ค้นหาบุคคลนั้นไม่ได้โดยปรมัตถ์. คือความหมาย อันแท้จริงอันนั้นหรือ ?
นะ **เหวัร** **วัตตัพเพ**, ท่านไม่ควรกล่าวอย่างนั้น.
อาชานาหิ **นิคะทัง** **พุทฺธิ** **ปุคคะโล** **อุปะลัพพะติ**, **สังจิกัตตะปะระมัตเตนะ** **เตนะ** **วะตะ** **เว** **วัตตัพเพ**, **โย** **สังจิกัตโต** **ปะระมัตโต** **ตะโต** **โส** **ปุคคะโล** **อุปะลัพพะติ** **สังจิกัตตะปะระมัตเตนาติ** **มิจฉา**, ท่านจงรู้นึคหะ (การช่มปราง) เกิด. ถ้าท่านค้นหาบุคคลไม่ได้โดยปรมัตถ์. คือโดยความหมายอันแท้จริงแล้ว. ท่านก็ควรกล่าวด้วยเหตุนั้นว่าปรมัตถ์. คือความหมายอันแท้จริงอันใดมีอยู่. เราค้นหาบุคคลนั้นไม่ได้โดยปรมัตถ์. คือโดยความหมายอันแท้จริงนั้น. คำตอบของท่านที่ว่าปรมัตถ์ คือความหมายอันแท้จริงอันใดมีอยู่. เราค้นหาบุคคลนั้นไม่ได้โดยปรมัตถ์. คือโดยความหมาย อันแท้จริงอันนั้นจึงคิด.

๖ พระยวมก

เย **เกจิ** **กุสละลา อัมมา**, ธรรมบางเหล่าเป็นกุศล.
สัพเพเต **กุสละมุลา**, ธรรมเหล่านั้นทั้งหมดมีกุศลเป็นมูล
เย วา **ปะนะ** **กุสละมุลา**, อีกอย่างหนึ่งธรรมเหล่าใด มีกุศลเป็นมูล.

สัพเพ **เต** **อัมมา** **กุสละลา**, ธรรมเหล่านั้น ทั้งหมดก็เป็นกุศล.

เย **เกจิ** **กุสละลา อัมมา**, ธรรมบางเหล่าเป็นกุศล.
สัพเพ **เต** **กุสละมุเลนะ** **เอกะมุลา**, ธรรมเหล่านั้นทั้งหมด มีมูลอันเดียวกับธรรมที่มีกุศลเป็นมูล.

เย วา **ปะนะ** **กุสละมุเลนะ** **เอกะมุลา**, อีกอย่างหนึ่ง ธรรมเหล่าใด มีมูลอันเดียวกับธรรมที่มีกุศล เป็นมูล.
สัพเพ **เต** **อัมมา****กุสละลา**, ธรรมเหล่านั้นทั้งหมดเป็นกุศล

๗ พระมหาปิฎกฐาน

เหตุปัจจะโย, ธรรมที่มีเหตุเป็นปัจจัย.
อาร์มมะณะปัจจะโย, ธรรมที่มีอารมณ์เป็นปัจจัย.
อะธิปะติปัจจะโย, ธรรมที่มีอธิบดีเป็นปัจจัย.
อะนันตะระปะปัจจะโย, ธรรมที่มีปัจจัยไม่มีอะไรคั่นในระหว่าง.
สะมะบันตะระปัจจะโย, ธรรมที่มีปัจจัยมีที่สุดเสมอกัน.
สะหะชาตะปัจจะโย, ธรรมที่เกิดพร้อมกับปัจจัย.
อัญญะมัญญะปัจจะโย, ธรรมที่เป็นปัจจัยของกันและกัน.
นิสสะยะปัจจะโย, ธรรมที่มีนิสัยเป็นปัจจัย.
อุปะนิสสะยะปัจจะโย, ธรรมที่มีอุปะนิสัยเป็นปัจจัย.
ปุเรชาตะปัจจะโย, ธรรมที่มีการเกิดก่อนเป็นปัจจัย.
ปัจฉาชาตะปัจจะโย, ธรรมที่มีการเกิดภายหลังเป็นปัจจัย

อาเสวะนะปัจจะโย, ธรรมที่มีการเสพเป็นปัจจัย.
กัมมะปัจจะโย, ธรรมที่มีกรรมเป็นปัจจัย.
วิปากะปัจจะโย, ธรรมที่มีวิบากเป็นปัจจัย.
อาหาระปัจจะโย, ธรรมที่มีอาหารเป็นปัจจัย.
อินทริยะปัจจะโย, ธรรมที่มีอินทริย์เป็นปัจจัย.
ณานะปัจจะโย, ธรรมที่มีณานเป็นปัจจัย.
มัคคะปัจจะโย, ธรรมที่มีมรรคเป็นปัจจัย.
ลัมปะยุตตะปัจจะโย, ธรรมที่มีการประกอบเป็นปัจจัย.
วิบปะยุตตะปัจจะโย, ธรรมที่ไม่มีการประกอบเป็นปัจจัย.
อัตถิปัจจะโย, ธรรมที่มีปัจจัย.
นัตถิปัจจะโย, ธรรมที่ไม่มีปัจจัย.
วิคะตะปัจจะโย, ธรรมที่มีการอยู่ปราศจากเป็นปัจจัย.
อะวิคะตะปัจจะโย, ธรรมที่มีการอยู่ไม่ปราศจากเป็นปัจจัย

บทนำ

“บทสวดพระอภิธรรม พร้อมคำแปล” ฉบับนี้ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้ร่วมงานทุกท่านมีโอกาสได้รับทราบ และเข้าใจถึงที่มาและความหมายที่แท้จริงของพระอภิธรรม

และเพื่อให้การฟังสวดพระอภิธรรม เป็นไปอย่างได้กุศลผลบุญ อีกทั้งเป็นการแสดงความเคารพพระคุณเจ้า ให้เกียรติเจ้าภาพ และผู้ถวายชนม์ จึงใคร่ขอให้ผู้ร่วมงานทุกท่านงดการสื่อสารชั่วคราว เพื่อร่วมฟังร่วมสวดในใจอย่างตั้งใจ

ขอให้การตั้งใจฟังการสวดพระอภิธรรม ของท่านในงานนี้ จงเป็นปัจจัยให้ท่านเกิดสมาธิ และปัญญาเข้าถึงมรณานุสติ และตั้งตนในความไม่ประมาทต่อไป

“บทสวดพระอภิธรรม พร้อมคำแปล” ฉบับนี้ ริเริ่มจัดทำเมื่อ กรกฎาคม ๒๕๖๗ เพื่อแจกในงานสวดพระอภิธรรมของ คุณวรพวรรณ หิรัญประติษฐ โดยมีแหล่งที่มาตามที่อ้างอิงไว้ ขอทุกท่านร่วมอนุโมทนาในกุศลกรรมนี้โดยทั่วกันเทอญ

หากท่านมีความประสงค์จะจัดพิมพ์ บทสวดพระอภิธรรมพร้อมคำแปลฉบับนี้ เพื่อเผยแพร่เป็นธรรมทาน (ห้ามจำหน่าย)

สามารถดาวน์โหลดไฟล์ต้นฉบับนี้ได้ที่ QR Code นี้

Version 1.2 / กันยายน 2567

พระอภิธรรมคืออะไร

พระอภิธรรม เปรียบเสมือนแก่นแท้ของพระพุทธศาสนา มีเนื้อหาสุกสุมลุ่มลึก อันนำไปสู่ความรู้ความเข้าใจในเรื่องธรรมชาติของชีวิต เรื่องของกรรม การส่งผลของกรรม เรื่องกฎภูมิต่าง ๆ เรื่องของการเวียนว่ายตายเกิด และเรื่องของการปฏิบัติเพื่อให้พ้นจากการเวียนว่ายตายเกิด

สมเด็จพระสมณโคตมสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้ทรงแสดงธรรมโปรดเวไนยสัตว์เป็นเวลายาวนานถึง ๔๕ พรรษา คำสั่งสอนที่พระพุทธองค์ ทรงแสดงไว้ทั้งหมดรวบรวมได้ ๔๔,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ เรียกว่า พระไตรปิฎก ซึ่งบรรจุคำสอนและเรื่องราวของพระพุทธศาสนาไว้โดยละเอียด แบ่งออกเป็น ๓ ปิฎกหรือ ๓ หมวดด้วยกันคือ พระวินัยปิฎก พระสุตตันตปิฎก และพระอภิธรรมปิฎก

สำหรับพระอภิธรรมปิฎก หรือเรียกสั้นๆ ว่าพระอภิธรรม มีอยู่ทั้งสิ้น ๔๒,๐๐๐ พระธรรมขันธ์แบ่งออกเป็น ๗ คัมภีร์ เรียกโดยย่อว่า สัง. วิ. อา. ปุ. กะ. ยะ. ปะ. (หัวให้พระอภิธรรม) ได้แก่ คัมภีร์อัมมสังคณี คัมภีร์วิภังค คัมภีร์ธาตุกถา คัมภีร์บุคคลบัญญัติ คัมภีร์กถาวิตุ คัมภีร์ยวมก และคัมภีร์มหาปิฎกฐาน

พระอภิธรรมเป็นหมวดที่ประมวลพุทธพจน์ เกี่ยวกับหลักธรรมที่เป็นวิชาการ ว่าด้วยเรื่องของปรมัตถธรรม มี ๔ ประการ อันได้แก่ จิต เจตสิก รูป และนิพพาน ยกตัวอย่างเช่น เมื่อกล่าวถึงบุคคลใดบุคคลหนึ่งทางพระอภิธรรมถือว่าบุคคลนั้นไม่มี มีแต่สิ่งซึ่งเป็นที่ประชุมรวมกันของ จิต เจตสิก รูป เท่านั้น ส่วนที่เรียกชื่อว่า นาย ก นาย ข นั้นเรียกโดยสมมุติโวหารเท่านั้น ดังนั้นธรรมะในหมวดนี้จึงไม่มีเรื่องราวของบุคคล เหตุการณ์หรือสถานที่ ซึ่งเป็นสิ่งสมมุติเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยเลย กล่าวโดยสรุปแล้วพระอภิธรรม คือ ธรรมะหมวดที่ ๓ ในพระไตรปิฎก ที่สอนให้รู้จักธรรมชาติอันแท้จริง ที่มีอยู่ในตัวเราและสัตว์ทั้งหลายอันได้แก่ จิต เจตสิก รูป และรู้จักพระนิพพานซึ่งเป็นจุดหมายอันสูงสุดในพระพุทธศาสนา

ประวัติพระอภิธรรม

(ตามล้านวนพระอรรถกถาจารย์) ในลำดับที่ ๔ หลังจาก ที่พระพุทธองค์ได้ตรัสรู้แล้ว พระองค์ทรงพิจารณารายละเอียดเกี่ยวกับพระอภิธรรม ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับปรมัตถธรรม (จิต เจตสิก รูป และนิพพาน) อันเป็นแก่นของธรรมะในพระพุทธศาสนาอยู่ตลอด ๗ วัน ในขณะที่ทรงพิจารณาเรื่องของเหตุ เรื่องของปัจจัยในปรมัตถธรรม อันเป็นที่มาของคัมภีร์มหาปิฎกฐานอยู่นั้น ก็ปรากฏฉัพพรรณรังสี (รัศมี ๖ ประการ) มีสีเขียว สีเหลือง สีแดง สีเทา สีเงิน และสีเลื่อมพรายเหมือนแก้วผลึก แผล่ออกมาจากพระวรกายอย่างน่าอัศจรรย์

ล่วงมาถึงพรรษาที่ ๗ พระพุทธองค์จึงได้ทรงแสดงพระอภิธรรมเป็นครั้งแรก โดยเสด็จขึ้นไปจำพรรษามณีสวรรคขึ้นดาวดึงส์ เพื่อทบทวนคุณของพระมารดาด้วยการแสดงพระอภิธรรมเทศนาโปรดพุทธมารดา ซึ่งได้สิ้นพระชนม์ไปตั้งแต่ประสูติพระองค์ได้ ๗ วัน และได้อุปติเป็นเทพบุตรอยู่บนสวรรค์ชั้นดุสิตมีพระนามว่า สันตุสิตเทพบุตร ในการแสดงธรรมครั้งนี้ ได้มีเทวดาและพรหมจากหมื่นจักรวาลจำนวนหลายแสนโกฏิมาร่วมฟังธรรมด้วย โดยมีสันตุสิตเทพบุตรเป็นประธาน ณ ที่นั้น พระพุทธองค์ทรงแสดงพระอภิธรรมแก่เหล่าเทวดา และ พรหมโดยละเอียด พิศดารตลอดพรรษา คือ ๓ เดือนเต็ม จนบรรลุธรรมและสันตุสิตเทพบุตร (พระพุทธมารดา) ได้สำเร็จเป็นพระโสดาบันบุคคล

ซึ่งในระหว่างนั้น พระสารีบุตรเถระได้เข้าเฝ้าพระองค์ทุกวันหลังจากที่พระองค์ได้ออกบิณฑบาต และเสวยพระกระยาหารเสร็จแล้ว เพื่อฟังพระอภิธรรมที่ทรงบรรยายบนสวรรค์โดยสังเขปวันเว้นวัน ตลอด ๓ เดือน เมื่อพระสารีบุตรได้ฟังพระอภิธรรมจากพระบรมศาสดาแล้ว ก็นำมาสอนให้แก่ภิกษุ ๕๐๐ รูป ซึ่งเป็นลูกศิษย์ของท่าน นับแต่นั้นมาการสาธยายท่องจำ และการถ่ายทอดความรู้เรื่องพระอภิธรรมก็ได้แพร่หลายต่อไป

ปกหลัง

ปกหน้า

เหตุใดจึงมีการสวดพระอภิธรรมในงานศพ

ปัจจุบันพระสงฆ์ใช้ธรรมะหมวดอภิธรรม เป็นบทสวดเนื่องในการสวดพระอภิธรรมศพ เพื่อเป็นการแสดงให้เห็นสังขธรรมของชีวิตว่า โดยปรมัตถธรรมแท้จริงแล้วชีวิตประกอบด้วยธรรมชาติ ๒ ส่วน คือ ส่วนที่เป็นรูป คือ ร่างกาย อันประกอบด้วยธรรมชาติ ๔ อย่าง คือ ดิน น้ำ ลม ไฟ (ธาตุ ๔) กับส่วนที่เป็นนาม คือ จิต เจตสิก (ขันธ์ ๕ : รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ) ถ้าเห็นสังขธรรมของชีวิตตามธรรมชาติด้วยปัญญาญาณ ย่อมบรรลุถึงพระนิพพาน การดับกิเลสคือการดับทุกข์ได้

การสวดพระอภิธรรมในงานศพ ย่อมมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เห็นความจริงของชีวิต ตามธรรมชาติหรือธรรมดาดังกล่าวนั้น ซึ่งการนิมนต์พระ ๔ รูป เท่านั้นในการสวดพระอภิธรรมในงานศพ เนื่องจากพระอภิธรรมโดยสรุปกล่าวถึงหลักคำคัญ ๔ ประการ คือ ๑. จิต ๒. เจตสิก ๓. รูป และ ๔. นิพพาน ดังนั้น จึงนิมนต์พระ ๔ รูป เท่าจำนวนหลักธรรมดังกล่าว และพระจำนวน ๔ รูป ก็ครบองค์สงฆ์พอดี ส่วนท่านเองในการสวดพระอภิธรรมก็มีความแตกต่างกันไป เช่น ทำนองเพลง ทำนองของภูมิภาคท้องถิ่น รวมทั้งบทสวดภาษาบาลี และการสวดแปลเป็นภาษาไทย ก็ขึ้นอยู่กับชนบธรรมนิยมประเพณีของแต่ละท้องถิ่น หรือภูมิภาคด้วยเช่นกัน

อ้างอิง
สาระน่ารู้เกี่ยวกับพระอภิธรรม เรียบเรียงโดย ดร. วิศิษฐ์ ชัยสุวรรณ, บทสวดศพ อภิธรรม 7 คัมภีร์ แปล จาก cheewajitmedia

polyfoam
absorb your life